

מסורת הש"ס

(א) יצמח קו. גיטין פ"א: (ב) יצמח קט"ו. (ג) יצמח קט"ו. (ד) רש"ל ומהרש"א לא גרסו דרבנן וכו' בניי כ"י. (ה) ווע' מוס' יצמח קו. ד"ה כהנא.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ושמאל וכו' ותל' הלזו משום אבות: (ב) בא"ר מדרבנן דר"ה דקאמרי כשהחזירה:

מוסף רש"י

דאי אתמר בההיא. גבי קטנה שלא מיאנה בההיא קאמר רב. דלמדין אדעתיה לבעול לשם קדושין משגלה, משום דליכא תנאה. אין פסול קדושין הראשונים משום תנאי אלא משום קטנות, ואם לאו שאלו קדושין הראשונים כלום וזו ובעל לשם קדושין, אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל. ואלדעתא דתנאי בעיל כסבור שאין עליה נדרים וקיימא תנאי שביניהן (יבמות כ').

המדיר פרק שביעי כתובות

עג.

עין משפט
נר מצוה

לא א מיי' פ"א מהל' גירושין הל"ז סמג עש"ן נ' טו"ע אה"ע סי' קנה ספי' כ"א:

תוספות ר"ד

אמר אביי לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה סתם אחולי אחליה לתנאה פי' ואפי' כתובה יש לה אלא טעמא דרב שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות פי' ואחולי [אחליה] לתנאה גבי קידושין אבל גבי כתובה לא אלא יוצאה שלא בכתובה ואפי' דלא אתני בהדה אלא קדשה סתם וכנסה סתם כדכתובא לעיל (ד' ע"א) בהאשה שגדה בניור שהיה אומר תנא קמא ויצא בלא כתובה משום דאמר אי אפשי באשה נדרית ואפילו ר"י לא פליג אלא משום שהיה לו להפיר ולא הפיר הוא נחן אצבע בין שיניה אבל כשימצאו לה נדרים שאין יכול להפיר מודים דתצא בלא בכתובה מפני שיכול לומר אי אפשי באשה נדרית. והא אפילו כה דאמר יצמח דאמרי קטנה שלא מיאנה והגדילה פי' ובעלה אחר שהגדילה ועברה ונשאת רב אמר א"צ גט משני ושמואל אמר צריכה גט משני פי' רב סבר אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושמואל אמר צריכה גט משני פי' שכל הבעל מסתמא על דעת קדושי הראשונים הוא בועל. צריכה דאי אתמר בהא כהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל צריכה ואי אתמר בהא כהא קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב צריכה וק"ל הלכך כרב באיסורי (פי' הרב אם קדשה סתם בלא תנאי ונמצא עליה נדרים ולא כנסה א"צ כנסה ולא הספיק לבעול כגון שפירסה נדה הרי זו צריכה גט מדבריהם שלא יאמרו אשת איש יוצאה בלא גט וכל הדין שפרשו לגבי נדרים כך נתפרש לענין מומין שאלו שתי בבות פתרון אחד להם לכל דבר אלא שבנדרים חלקו ודוקא בני נדרים הוי טעות אבל שאר נדרים לא אבל לגבי מומין אין חלק ביניהם. בדיון במומין גדולים ובין במומין קטנים הוי מקח טעות: כנסה סתם וכו'. כתובה הוא דלית לה הא גיטא בעיא מאי לאו קדשה על תנאי וכנסה סתם פי' דאיכא ארשיא קאי וקשיא לשמואל:

לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה סתם אחולי אחליה לתנאה. פי' כקונטרס ויהא לה כתובה וקשה לרבינו יצחק דל"כ מאי קאמר לא תימא פשיטא דלא מצי למימר הכי דהא תנן כהניא כנסה סתם תנא בלא כתובה ונראה דלאו פירכא היא דהוא מצי לאוקומי דמיתנין בשלל צעל והכא צעל קאמר דאחולי אחלי לתנאה ורבינו יצחק פי' לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה אפי' דלא צעל אחליה לתנאה ותהא לריבה גט ומיהו כתובה ודאי לית לה כרתנן כמתי' אלא טעמא דרב משום דאין אדם צועל בעילת זנות ופליגא אשולא אמר רבי אלעזר דאמר לקמן דצעל מודו כולי עלמא דלריבה גט ולא פליגי רב ושמואל אלא בשלל צעל וא"ת דהכא משמע לשמואל אדם צועל בעילת זנות ויש תנאי בנשואין וקשה דביצמות בפרק ד"ש (דף קו. וס) תנן ד"ש אומרים אין ממאנין אלא ארוסות ואמרינן בגמרא אמר רב יוחנן אמר שמואל מאי טעמא דבית שמאי לפי שאין תנאי בנשואין ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנשואין אלא קבר שמואל דאין תנאי בנשואין דבית הלל נמי לא פליגי אלא משום דצרי לריבה למינור דמידע ידעי בנשואין קטנה דרבנן ניניה אכל הא מודו דאין תנאי בנשואין ורבי' הגיה הס' אמר רב יודה אמר רב ואומר ר"י שלא הועיל כלום לרבה דאמר לקמן דצטעות אשה אחת דברי הכל אינה לריבה גט אמר צריכה גט משני ושמואל אמר צריכה גט משני פי' רב סבר אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושמואל אמר צריכה גט משני פי' שכל הבעל מסתמא על דעת קדושי הראשונים הוא בועל. צריכה דאי אתמר בהא כהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל צריכה ואי אתמר בהא כהא קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב צריכה וק"ל הלכך כרב באיסורי (פי' הרב אם קדשה סתם בלא תנאי ונמצא עליה נדרים ולא כנסה א"צ כנסה ולא הספיק לבעול כגון שפירסה נדה הרי זו צריכה גט מדבריהם שלא יאמרו אשת איש יוצאה בלא גט וכל הדין שפרשו לגבי נדרים כך נתפרש לענין מומין שאלו שתי בבות פתרון אחד להם לכל דבר אלא שבנדרים חלקו ודוקא בני נדרים הוי טעות אבל שאר נדרים לא אבל לגבי מומין אין חלק ביניהם. בדיון במומין גדולים ובין במומין קטנים הוי מקח טעות: כנסה סתם וכו'. כתובה הוא דלית לה הא גיטא בעיא מאי לאו קדשה על תנאי וכנסה סתם פי' דאיכא ארשיא קאי וקשיא לשמואל:

לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה סתם אחולי אחליה לתנאה. פי' כקונטרס ויהא לה כתובה וקשה לרבינו יצחק דל"כ מאי קאמר לא תימא פשיטא דלא מצי למימר הכי דהא תנן כהניא כנסה סתם תנא בלא כתובה ונראה דלאו פירכא היא דהוא מצי לאוקומי דמיתנין בשלל צעל והכא צעל קאמר דאחולי אחלי לתנאה ורבינו יצחק פי' לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה אפי' דלא צעל אחליה לתנאה ותהא לריבה גט ומיהו כתובה ודאי לית לה כרתנן כמתי' אלא טעמא דרב משום דאין אדם צועל בעילת זנות ופליגא אשולא אמר רבי אלעזר דאמר לקמן דצעל מודו כולי עלמא דלריבה גט ולא פליגי רב ושמואל אלא בשלל צעל וא"ת דהכא משמע לשמואל אדם צועל בעילת זנות ויש תנאי בנשואין וקשה דביצמות בפרק ד"ש (דף קו. וס) תנן ד"ש אומרים אין ממאנין אלא ארוסות ואמרינן בגמרא אמר רב יוחנן אמר שמואל מאי טעמא דבית שמאי לפי שאין תנאי בנשואין ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנשואין אלא קבר שמואל דאין תנאי בנשואין דבית הלל נמי לא פליגי אלא משום דצרי לריבה למינור דמידע ידעי בנשואין קטנה דרבנן ניניה אכל הא מודו דאין תנאי בנשואין ורבי' הגיה הס' אמר רב יודה אמר רב ואומר ר"י שלא הועיל כלום לרבה דאמר לקמן דצטעות אשה אחת דברי הכל אינה לריבה גט אמר צריכה גט משני ושמואל אמר צריכה גט משני פי' רב סבר אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושמואל אמר צריכה גט משני פי' שכל הבעל מסתמא על דעת קדושי הראשונים הוא בועל. צריכה דאי אתמר בהא כהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל צריכה ואי אתמר בהא כהא קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב צריכה וק"ל הלכך כרב באיסורי (פי' הרב אם קדשה סתם בלא תנאי ונמצא עליה נדרים ולא כנסה א"צ כנסה ולא הספיק לבעול כגון שפירסה נדה הרי זו צריכה גט מדבריהם שלא יאמרו אשת איש יוצאה בלא גט וכל הדין שפרשו לגבי נדרים כך נתפרש לענין מומין שאלו שתי בבות פתרון אחד להם לכל דבר אלא שבנדרים חלקו ודוקא בני נדרים הוי טעות אבל שאר נדרים לא אבל לגבי מומין אין חלק ביניהם. בדיון במומין גדולים ובין במומין קטנים הוי מקח טעות: כנסה סתם וכו'. כתובה הוא דלית לה הא גיטא בעיא מאי לאו קדשה על תנאי וכנסה סתם פי' דאיכא ארשיא קאי וקשיא לשמואל:

לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה סתם אחולי אחליה לתנאה. פי' כקונטרס ויהא לה כתובה וקשה לרבינו יצחק דל"כ מאי קאמר לא תימא פשיטא דלא מצי למימר הכי דהא תנן כהניא כנסה סתם תנא בלא כתובה ונראה דלאו פירכא היא דהוא מצי לאוקומי דמיתנין בשלל צעל והכא צעל קאמר דאחולי אחלי לתנאה ורבינו יצחק פי' לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה אפי' דלא צעל אחליה לתנאה ותהא לריבה גט ומיהו כתובה ודאי לית לה כרתנן כמתי' אלא טעמא דרב משום דאין אדם צועל בעילת זנות ופליגא אשולא אמר רבי אלעזר דאמר לקמן דצעל מודו כולי עלמא דלריבה גט ולא פליגי רב ושמואל אלא בשלל צעל וא"ת דהכא משמע לשמואל אדם צועל בעילת זנות ויש תנאי בנשואין וקשה דביצמות בפרק ד"ש (דף קו. וס) תנן ד"ש אומרים אין ממאנין אלא ארוסות ואמרינן בגמרא אמר רב יוחנן אמר שמואל מאי טעמא דבית שמאי לפי שאין תנאי בנשואין ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנשואין אלא קבר שמואל דאין תנאי בנשואין דבית הלל נמי לא פליגי אלא משום דצרי לריבה למינור דמידע ידעי בנשואין קטנה דרבנן ניניה אכל הא מודו דאין תנאי בנשואין ורבי' הגיה הס' אמר רב יודה אמר רב ואומר ר"י שלא הועיל כלום לרבה דאמר לקמן דצטעות אשה אחת דברי הכל אינה לריבה גט אמר צריכה גט משני ושמואל אמר צריכה גט משני פי' רב סבר אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושמואל אמר צריכה גט משני פי' שכל הבעל מסתמא על דעת קדושי הראשונים הוא בועל. צריכה דאי אתמר בהא כהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל צריכה ואי אתמר בהא כהא קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב צריכה וק"ל הלכך כרב באיסורי (פי' הרב אם קדשה סתם בלא תנאי ונמצא עליה נדרים ולא כנסה א"צ כנסה ולא הספיק לבעול כגון שפירסה נדה הרי זו צריכה גט מדבריהם שלא יאמרו אשת איש יוצאה בלא גט וכל הדין שפרשו לגבי נדרים כך נתפרש לענין מומין שאלו שתי בבות פתרון אחד להם לכל דבר אלא שבנדרים חלקו ודוקא בני נדרים הוי טעות אבל שאר נדרים לא אבל לגבי מומין אין חלק ביניהם. בדיון במומין גדולים ובין במומין קטנים הוי מקח טעות: כנסה סתם וכו'. כתובה הוא דלית לה הא גיטא בעיא מאי לאו קדשה על תנאי וכנסה סתם פי' דאיכא ארשיא קאי וקשיא לשמואל:

לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה סתם אחולי אחליה לתנאה. פי' כקונטרס ויהא לה כתובה וקשה לרבינו יצחק דל"כ מאי קאמר לא תימא פשיטא דלא מצי למימר הכי דהא תנן כהניא כנסה סתם תנא בלא כתובה ונראה דלאו פירכא היא דהוא מצי לאוקומי דמיתנין בשלל צעל והכא צעל קאמר דאחולי אחלי לתנאה ורבינו יצחק פי' לא תימא טעמא דרב כיון שכנסה אפי' דלא צעל אחליה לתנאה ותהא לריבה גט ומיהו כתובה ודאי לית לה כרתנן כמתי' אלא טעמא דרב משום דאין אדם צועל בעילת זנות ופליגא אשולא אמר רבי אלעזר דאמר לקמן דצעל מודו כולי עלמא דלריבה גט ולא פליגי רב ושמואל אלא בשלל צעל וא"ת דהכא משמע לשמואל אדם צועל בעילת זנות ויש תנאי בנשואין וקשה דביצמות בפרק ד"ש (דף קו. וס) תנן ד"ש אומרים אין ממאנין אלא ארוסות ואמרינן בגמרא אמר רב יוחנן אמר שמואל מאי טעמא דבית שמאי לפי שאין תנאי בנשואין ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנשואין אלא קבר שמואל דאין תנאי בנשואין דבית הלל נמי לא פליגי אלא משום דצרי לריבה למינור דמידע ידעי בנשואין קטנה דרבנן ניניה אכל הא מודו דאין תנאי בנשואין ורבי' הגיה הס' אמר רב יודה אמר רב ואומר ר"י שלא הועיל כלום לרבה דאמר לקמן דצטעות אשה אחת דברי הכל אינה לריבה גט אמר צריכה גט משני ושמואל אמר צריכה גט משני פי' רב סבר אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ושמואל אמר צריכה גט משני פי' שכל הבעל מסתמא על דעת קדושי הראשונים הוא בועל. צריכה דאי אתמר בהא כהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה ליה לשמואל צריכה ואי אתמר בהא כהא קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב צריכה וק"ל הלכך כרב באיסורי (פי' הרב אם קדשה סתם בלא תנאי ונמצא עליה נדרים ולא כנסה א"צ כנסה ולא הספיק לבעול כגון שפירסה נדה הרי זו צריכה גט מדבריהם שלא יאמרו אשת איש יוצאה בלא גט וכל הדין שפרשו לגבי נדרים כך נתפרש לענין מומין שאלו שתי בבות פתרון אחד להם לכל דבר אלא שבנדרים חלקו ודוקא בני נדרים הוי טעות אבל שאר נדרים לא אבל לגבי מומין אין חלק ביניהם. בדיון במומין גדולים ובין במומין קטנים הוי מקח טעות: כנסה סתם וכו'. כתובה הוא דלית לה הא גיטא בעיא מאי לאו קדשה על תנאי וכנסה סתם פי' דאיכא ארשיא קאי וקשיא לשמואל:

ותיובתא דשמואל. ואף על גב דכרבי ישמעאל רביה סבירא ליה מכל מקום אין לו להניח סתם דמיתנין משום ר' ישמעאל: אדם